

Lepa pa je in starodavna šega, da ob svečanih prilikah drevesa spomin zasajajo zlasti ob mejah.

Pomoč zoper ozeblino sadnega drevja.

V Geisenheimu na Nemškem je kraljeva sadjarska šola, ki objavlja naslednji svet: Iz mnogih okolic dohaja zmerom več poročil, koliko škode je mraz naredil sadnemu drevju, zlasti jabolčnemu. Mnogo dreves se je popolnoma posušilo, druga so le malo pognala in le životarijo. Če jim ne pomagamo, onemorejo nam zelo, in prihodnja zima jih popolnoma uniči. Uže mrtvega lubja in lesa ni mogoče oživiti. Pomagamo pa lahko, če se pod mrtvo skorjo nahaja še nekaj življenja, da se še žive plasti lubja in lesovine zopet okrepčajo. To pa dosežemo najlažje, ako pospešujemo in pomnožujemo hranilne snovi, ki drevesu prihajajo iz tal. V tem slučaju se opomorejo drevesa še najpoprej, in v to svrhu jim je treba primerno gnojiti; tekoč gnoj pomaga najhitreje. Vzame se torej nekoliko prave gnojnice, pomeša z vodo in pridene lesnega pepela, ter vsa mešanica naj nekaj časa stoji na miru, najmanj 24 ur, predno se rabi. Pepela je dosti, ako se ga po polno peščico vrže na vsako posodo zalivko.

Nekateri gnojijo bolnim drevesom na slab način. Namečejo namreč nekaj gnoja okoli debla po tleh, od koder dobivajo korenine le malo namenjene jim hrane. Večino posrkajo trave, mah in gornja plast zemlje, do korenov pa malo ali nič ne prodira. Pomniti pa je, da hrano srkajo le najsrajnejše, najfinejše drevesne korenine, katere niso blizu debla, ampak daleč proč in po 1 do 2 metra globoko v zemlji. Zatorej moramo gnojiti pod skrajnim vejevjem, ker tako daleč navadno segajo korenine. V to svrhu narejamo proti drevesni velikosti več ali manj lukenj v zemljo, 3—8, ki so od 70 centimetrov do 1 meter globoke. V sleharno luknjo izlijemo po dve posodi zalivki, z gori omenjeno tekočinsko gnojnico napolnjeni. To naj se se sedaj kmalu zgodi ter v 14 dneh ponovi. Luknje lahko ostanejo odprte, da vhaja zrak, ki blagodejno vpliva na novo rast drevesno. Dobro je, če zemljo pod drevesom prekopljemo in mrčes in njegove zalege pokončamo.

Drevesom z močno, rjavo skorjo je treba ob enem puščati, to je, zarežejo se v skorjo podolgovate zareze. Izkušnje pri nas učijo namreč, da ozeblino jemljejo skorji raztezljivost, in zatorej ne more rasti, ker ima preveč ovir premagovati. S puščanjem se odstrani ta ovira, skorja dobi prejšnjo raztezljivost in se dosti lažje pomlaja. Zareze morajo biti zelo redke in nikoli po južni ali prisojni strani drevesni.

Koščičasto sadno drevje je občutljivo zoper gnojitev in nareja kecmovino, vendar svetujejo gnojiti tudi takšnim drevesom. Toda gnojnici je treba dvakrat toliko vode priliti, kolikor za druge drevesa.

Akopram ni pričakovati, da bode gnojitev pomagala vsem drevesom, ohranila bode vendar mnogim življenje in jim pospešila rast, ki bi sicer bila uničena. To je vsekakor dobiček posestniku, če pomisli, kako po malem novi nasadi doraščajo, in koliko dohodkov daje doraslo drevo.

Podučne stvari.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

(Dalje.)

111.

Moskiti.

Kdor ni potoval po tropskeji Ameriki ob velikih rekah, ob Orinoku in Magdalenskeji reki, ne more si misliti, koliko morejo človeka mučiti po dnevu in po noči te sitne žuželke, ki napolnjujejo zrak v tolikeji množini, da se v mnogih krajih niti živeti ne more. Ali človek se je te nadloge tako privadil, da udano prenaša bolečine, ali vendar ga nima dela, pri katerem bi mogel pozabiti teh krvopijk. Kedar se mu vsedejo po obrazu in po rokah, kedar mu začno lezti v nos in v usta ter ga silijo na kašljanje in kihanje, tedaj mora človek zgubiti veselje do vsakega dela. Po misijonarskih selih ob Orinoku se o ničemur tako živo ne razgovarjajo, kakor o moskitih. Kedar se znanca zjutraj snideta, koj se prašata: „Kako so te nocoj moskiti pikali? Ali pa: „Kakošni so danes moskiti?“ To nas spominja Kitajcev, ki so v prejšnjih časih se popraševali: „Ali si imel nocoj mir pred kačami?“ V nekem malem selu so našli starega misijonarja, ki je ves žalosten potožil, da nosi na sebi celih dvanajst moskitnih let ter je Humboldtove spremnike prosil, naj mu pogledajo nogi, da bodo mogli doma preko morja pripovedati, koliko je trpeti jednemu misijonarju v ameriških gozdih. Nogi misijonarjevi ste bili vsi pegasti, bele kože ni bilo ugledati nič. Zato je rekel nek Indijanec v detinskeji nevednosti misijonarju svojemu tole: „Oh, kako bi bilo prijetno na mescu stanovati! Mesec je tako lep in svetel, da na njem gotovo ni moskitov.“ Srebrna površina mesčeva se zdi Indijancem kot peščena pustinja, a oni vedo, da po pustinjah ni moskitov. Kedar v glavnem samostanu kaj hodi navzkriž, tedaj predstojnik njega, ki je največ kriv, pošlje v Esmeraldo, in samostanci vele v šali, da je dotičnik obsojen na moskite.

In vsi ti moskiti, ki vznemirjajo človeka po Ameriki, niso iste vrste, ima jih več vrst. Ena drobna vrsta začne kmalu po solnčnem zahodu rojiti, zato je dobila ime „tempraneros“. Druga velika vrsta, ki je v najbližnjem rodu z našimi komarji, naziva se „zan-